Lietas Nr. C22023016
Lietas arhīva Nr. C-1119-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ludzā, 2016.gada 2.decembrī

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese Inta Marnauza, ar sekretāri Līgu Locovu izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, pieteikumā par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā.

Aprakstošā daļa

2016.gada 14.janvārī /pers. A/ (turpmāk tekstā – pieteicējs) ir iesniedzis Ludzas rajona tiesā (pēc reorganizācijas – Rēzeknes tiesa) pieteikumu par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā, ar ieinteresēto personu Ciblas novada pašvaldību.

Pieteikumā norādīja, ka 1993.gada 23.septembrī paju sabiedrība "Ludza" pārdeva pieteicējam izsolē divistabu dzīvokli Nr.9 dzīvojamā mājā Nr.6 Lucmuižā, Zvirgzdenes pagastā (vēlāk –/adrese/, pašlaik – /adrese//adrese/).

Saskaņā ar likuma "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" 19.panta prasībām, dzīvokļa pirkuma-pārdevuma līgums netika sastādīts. Atsavināšanas faktu un faktiskā pirkuma-pārdevuma noslēgšanas faktu apliecina 1993.gada 23.septembra izsoles protokols par dzīvokļa pārdošanu, paju sabiedrības "Ludza" 1993.gada 23.septembra izziņa Nr.122 par dzīvokļa pārdošanu un paju sabiedrības "Ludza" 1993.gada 23.septembra kases ieņēmumu orderis par Ls 65 samaksu par dzīvokļa pirkšanu.

Tā kā pārdevējs, t.i., Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasta paju sabiedrība "Ludza" likvidēta un saskaņā ar Uzņēmumu reģistra 2009.gada 30.aprīļa izziņu Nr.16-3-61901 izslēgta 1998.gada 1.oktobrī no Uzņēmumu reģistra, pašreiz pieteicējam nav citas iespējas pierādīt savas īpašuma tiesības, lai varētu īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu nostiprināt zemesgrāmatā, kā vien lūdzot tiesu atzīt tās speciālajā Civilprocesa likumā norādītajā kārtībā.

Likuma "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 21.pants noteic, ka *ja fiziskā persona ēkas (būves) ieguvusi pēc 1993.gada 4.aprīļa darījuma rezultātā vai mantošanas ceļā, tās zemesgrāmatā ierakstāmas uz šīs personas vārda ar nosacījumu, ka nostiprinājuma lūdzējs iesniedz pierādījumus par to, ka atsavinātājs vai mantojuma atstājējs bijis šo ēku (būvju) īpašnieks. Ja arī minētais atsavinātājs ēkas (būves) ieguvis pēc 1993.gada 4.aprīļa, iesniedzami pierādījumi par iepriekšējā atsavinātāja vai mantojuma atstājēja īpašuma tiesībām un darījuma likumību (tiesībspēja, rīcībspēja, trešās personas piekrišana, kad saskaņā ar likumu šāda piekrišana nepieciešama), līdz ir pierādītas atsavinātāja vai mantojuma atstājēja īpašuma tiesības (būvniecība, reģistrācija likumā noteiktajās iestādēs).* Savukārt atbilstoši minētā likuma 22.pantam, *ja nostiprinājuma lūdzējs nevar iesniegt šā likuma 21.pantā minētos dokumentus, par nostiprinājuma pamatu var būt tiesas spriedums, ar kuru atzītas viņa īpašuma tiesības. Sagatavojot lietu izskatīšanai, tiesa publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" sludinājumu, kurā uzaicina personas, kurām ir kādi iebildumi pret prasību, iesniegt tos tiesai triju mēnešu laikā.*

Civilprocesa likums arī pieļauj izmantot citus pierādīšanas līdzekļus sava prasījuma pamatošanai tajā gadījumā, ja īpašuma tiesības nav iespējams pierādīt ar līgumiem vai citiem dokumentiem.

Pieteicējs norādīja, ka šajā laikā no personīgiem līdzekļiem Valsts zemes dienestā pasūtīta un izgatavota dzīvokļa inventarizācijas lieta un kadastra izziņa. Visu šo laika periodu no dzīvokļa pirkuma 1993.gada 23.septembrī pieteicējs nepārtraukti pārvalda nopirkto dzīvokli, t.i., vairāk nekā 22 gadus. 2008.gada 9.septembrī Zvirgzdenes pagasta dzīvojamo māju privatizācijas komisija pieņēma lēmumu par zemes nodošanu īpašumā bez atlīdzības pie dzīvokļa Nr.9, Lucmuižā, Zvirgzdenes pagastā (pašlaik – /adrese//adrese/).

Pieteicēja ieskatā, pastāv visi Civillikuma 998.pantā un 999.pantā minētie nosacījumi īpašuma tiesību iegūšanai ar ieilgumu: "Ar ieilgumu lietu iegūst par īpašumu, ja ieguvējs to ir valdījis likumā noteiktu laiku kā savu, ievērojot arī citus likumiskus nosacījumus. Lai valdījums nodibinātu īpašumu ar ieilgumu, ir vajadzīgi: 1)priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu (1000.-1005. ?.); 2)tiesisks pamats (1006.-1012. ?.); 3)valdītāja laba ticība (1013.-1017. ?.); 4)nepārtraukts valdījums (1018.-1022. ?.); 5)noteiktā laika notecējums (1023. un 1024. ?.); 6)lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu (1025.-1029. p.)."

Saskaņā ar Civillikuma 1024.pantu, *kas pēc ieilguma noteikumiem (1000.-1022. p.) valdījis desmit gadu laikā nekustamu īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārdu nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo nekustamo īpašumu ar ieilgumu, un tam ir tiesība un pienākums prasīt šā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz savu vārdu.*

Pieteicēja ieskatā, viņam pastāv visi Civillikumā paredzētie priekšnoteikumi īpašuma tiesību atzīšanai uz dzīvokli uz ieilguma pamata.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 251.panta 7.punktu, 293.-297., 998.-1031.pantiem, pieteicējs lūdza tiesu lemt par sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", nosakot termiņu tiesību pieteikšanai tiesā sakarā ar viņa iesniegto pieteikumu, kā arī lūdza taisīt spriedumu par visu termiņā nepieteikto tiesību atzīšanu par spēkā neesošām un pieteicēja īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvokļa īpašumu ar kadastra numuru /numurs A/, adrese: /adrese A//adrese/.

2016.gada 19.februārī tiesā ir saņemts ieinteresētās personas - Ciblas novada pašvaldības paskaidrojums, kur norādīts, ka Ciblas novada pašvaldības domei nav paskaidrojumu un iebildumu civillietā Nr.C22023016 par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā un lūdz izskatīt lietu bez Ciblas novada pašvaldības pārstāvja piedalīšanās (lietas 30.lapa).

Pieteicējs tiesas sēdē pieteikumu uzturēja pēc tajā norādītiem motīviem, paskaidroja, ka no dzīvokļa iegādāšanās brīža 1993.gada 23.septembrī nepārtraukti pārvaldīja to – sākotnēji saviem līdzekļiem un spēkiem remontēja to, dzīvoklis tika pieslēgts pie kopēja ūdensvada, elektroenerģijas, turpmāk un šobrīd pieteicējs dzīvo šajā dzīvoklī, kopš 1997.gada 1.jūlija dzīvokļa adresē deklarēja savu dzīvesvietu. Pieteicējam nav zināmas personas, kam būtu tiesības pretendēt uz šo dzīvokli.

Ieinteresētās personas – Ciblas novada pašvaldības pārstāvis tiesas sēdē neieradās. Ņemot vērā ieinteresētās personas paskaidrojumā ietverto lūgumu par lietas izskatīšanu bez tās pārstāvja piedalīšanās, kā arī ievērojot, ka ieinteresētai personai pienācīgi paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu bez ieinteresētās personas piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausījusies pieteicēja paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo izsoles protokolu, kas apstiprināts ar paju sabiedrības "Ludza" 1993.gada 23.septembra lēmumu, 1993.gada 23.septembrī ciemā Lucmuiža izsolē, kur izsoles objekts ir divistabu dzīvoklis Lucmuižā, mājā Nr.6, augstāko cenu 65 lati piedāvāja pircējs /pers. A/, kuram 10 dienu laikā samaksa 65 lati jāpārskaita valdes norādītajā kontā; izsoles protokolā ir izsoles vadītāja, grāmatveža, protokolista, pircēja, t.i., /pers. A/ paraksti (lietas 10.lapa).

Lietā atrodas Ludzas rajona paju sabiedrības "Ludza" priekšsēdētāja un galvenās grāmatvedes parakstīta 1993.gada 23.septembra izziņa, kas izdota /pers. A/ par to, ka viņš no paju sabiedrības "Ludza" ir nopircis divistabu dzīvokli Nr.9 mājā Nr.6, vērtībā 65 lati (lietas 9.lapa). Kā arī ir paju sabiedrības "Ludza" galvenās grāmatvedes un kasieres parakstīta kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.65, kas apliecina, ka 1993.gada 23.septembrī /pers. A/ ir veicis samaksu par dzīvokli 65 lati (lietas 11.lapa).

Atbilstoši Uzņēmumu reģistra datiem, /pers. A/ iegādātā dzīvokļa pārdevēja Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasta paju sabiedrība "Ludza", kas bija reģistrēta 1992.gada 29.februārī ar reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, ar juridisko adresi Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasts, ir izslēgta no Uzņēmumu reģistra 1998.gada 1.oktobrī (lietas 15.lapa).

Tostarp, lietā ir Valsts zemes dienesta Latgales reģionālas nodaļas 2009.gada 7.janvārī izsniegtā kadastra izziņa Nr.11-06-L2/16, kas apliecina, ka dzīvokļa īpašumam/adrese/, piešķirts kadastra numurs /numurs B/, dzīvokļa tiesiskais valdītājs norādīts pieteicējs /pers. A/; dzīvokļa īpašuma sastāvā ir 590/5309 domājamās daļas no zemes ar kadastra apzīmējumu /numurs C/(lietas 12.lapa).

Lietā ir pierādījumi par dzīvokļa adreses izmaiņām, proti, sākotnēji dzīvoklis Nr.9, dzīvojamā mājā Nr.6, /adrese/ pašlaik – /adrese//adrese/ (lietas 13., 16.lapa).

Ar Zvirgzdenes pagasta dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 2008.gada 9.septembra lēmumu pēc pieteicēja /pers. A/ iniciatīvas ar viņu noslēgta vienošanās par zemes (no dzīvokļa īpašumam piekrītošā zemes gabala domājamās daļas) nodošanu īpašumā bez atlīdzības, nosakot piekrītošā zemes gabala domājamās daļas apmēru 590/5309, kas arī atbilst kadastra izziņā norādītajai (lietas 14.lapa). No lietā iesniegtajiem dokumentiem arī redzams, ka pēc pieteicēja /pers. A/ pasūtījuma 2008.gada decembrī ir izgatavota dzīvokļa kadastrālās uzmērīšanas lieta (lietas 17.-22.lapa).

Likuma "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 21.pants noteic, ka ja fiziskā persona ēkas (būves) ieguvusi pēc 1993.gada 4.aprīļa darījuma rezultātā vai mantošanas ceļā, tās zemesgrāmatā ierakstāmas uz šīs personas vārda ar nosacījumu, ka nostiprinājuma lūdzējs iesniedz pierādījumus par to, ka atsavinātājs vai mantojuma atstājējs bijis šo ēku (būvju) īpašnieks. Nav strīda, ka pieteicējam, kurš dzīvokli ieguvis 1993.gada 23.septembrī, t.i., pēc 1993.gada 4.aprīļa, nav iespējams iesniegt šādus pierādījumus, jo dzīvokļa pārdevēja kopš 01.10.1998. beigusi pastāvēt. Savukārt Saskaņā ar likuma "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" 19.panta prasībām, dzīvokļa iegādēs brīdī dzīvokļa pirkuma-pārdevuma līguma sastādīšana nebija nepieciešama. Tostarp, likuma "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 22.pants nosaka, ka ja nostiprinājuma lūdzējs nevar iesniegt šā likuma 21.pantā minētos dokumentus, par nostiprinājuma pamatu var būt tiesas spriedums, ar kuru atzītas viņa īpašuma tiesības.

Saskaņā ar 07.07.1992. likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 16.pantu, īpašuma iegūšanai ar ieilgumu (Civillikuma 998.-1031. pants) ieilguma termiņš (1023.—1024. pants) sāk tecēt ar 1992. gada 1.septembri neatkarīgi no tā, kad fiziskā vai juridiskā persona, kura pretendē lietu iegūt īpašumā uz ieilguma pamata, ieguvusi to savā valdījumā.

Tiesa secina, ka ar augstākminētajiem apstākļiem kopumā apstiprinās, ka dzīvokļa īpašums ar kadastra numuru /numurs D/(telpu grupa ar kadastra apzīmējumu /numurs E/) no 1993.gada 24.septembra līdz šim ir atradies pieteicēja nepārtrauktā valdījumā, pieteicējs to apsaimniekoja kā savu, nepārprotami uzskatot par savu īpašumu, ko apliecina arī pieteicēja turpmākās darbības par zemes, uz kuras atrodas dzīvojamā māja, kurā ir pieteicēja dzīvoklis, privatizāciju, dzīvokļa kadastrālās uzmērīšanas pasūtīšanu, tostarp pieteicējs dzīvo šajā dzīvoklī, deklarēja tur savu dzīvesvietu un nekādi šķēršļi pieteicējam izlietot savas tiesības uz minēto dzīvokļa īpašumu nav pastāvējuši un ne no vienas personas nav likti.

Saskaņā ar Civillikuma 1013.pantu, lai iegūtu lietu ar ieilgumu, tā jāvalda labā ticībā, t.i., nezinot šķēršļus, kas nepielaiž iegūt to par īpašumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1018.pantu un 876.panta pirmo daļu, lai iegūtu lietu ar ieilgumu, ieguvējam vajag pa visu likumā noteikto laiku nepārtraukti un netraucēti valdīt iegūstamo priekšmetu un rīkoties ar to kā īpašniekam.

Saskaņā ar Civillikuma 1024.pantu, kas pēc ieilguma noteikumiem valdījis desmit gadu laikā nekustamu īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārdu nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo nekustamo īpašumu ar ieilgumu, un tam ir tiesība un pienākums prasīt šā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz savu vārdu.

Tiesa konstatē visus Civillikuma 999.pantā norādītos nosacījumus, lai valdījums nodibinātu īpašumu ar ieilgumu. Ir bijis nepārtraukts 23 gadus ilgs dzīvokļa tiesisks valdījums, kurš iegūts uz darījuma - pirkuma izsolē - pamata, pastāvēja īpašuma valdītāja laba ticība, ka nevienai citai personai nav lielākas tiesības uz ēku un "nezinot šķēršļus, kas nepielaiž iegūt to par īpašumu" (Civillikuma 1013.pants).

Lietā atrodas publikācijas apliecinājums, kas apstiprina, ka 2016.gada 10.maijā oficiālā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicēts sludinājums, kurā tiesa uzaicina personas, kurām ir iebildumi pret nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese//adrese/, atsavināšanu /pers. A/ īpašumā, pieteikties Ludzas rajona tiesā trīs mēnešu laikā (lietas 32.lapa).

Tiesas noteiktajā termiņā līdz 2016.gada 10.augustam un arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 296.panta otro daļu - līdz sprieduma taisīšanai lietā iebildumi vai prasījumi pret /pers. A/ pieteikumu Rēzeknes tiesā (līdz reorganizācijai - Ludzas rajona tiesa) nav iesniegti.

Tādējādi tiesa atzīst, ka visas tiesas noteiktajā termiņā nepieteiktās tiesības uz nekustamo īpašumu, kas sastāv no dzīvokļa īpašuma ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese//adrese/, tiek atzītas par spēkā neesošām.

Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 30.janvāra lēmumā lietā Nr. SKC-1065/2012 ir norādīts, ka tiesības izvērtēt un izlemt, vai persona, atzīstama par īpašnieku, ir vienīgi vispārējās jurisdikcijas tiesai, tādējādi, ja nostiprinājuma lūdzējam nav likumā noteikto dokumentu iesniegšanai zemesgrāmatu nodaļā, pamats īpašuma tiesību nostiprināšanai ir tiesas spriedums, kas taisīts prasības tiesvedības kārtībā (ja ir strīds par īpašuma tiesībām) vai uzaicinājuma tiesvedības kārtībā (ja strīda par tiesībām nav).

Senāts norādījis, ka likumdevējs ir paredzējis speciālu kārtību, kādā risināmi jautājumi par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatās, ja īpašniekam nav likumā noteikto dokumentu iesniegšanai zemesgrāmatu nodaļā un nav arī strīda par īpašuma tiesībām. Šī kārtība ir īstenojama saskaņā ar Civilprocesa likuma 38.nodaļu "Lietas par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā". Savukārt tad, ja pastāv strīds par īpašuma tiesībām (nostiprinājuma lūdzēju starpā vai ar citām personām), par nostiprināmo tiesību apliecinošu dokumentu atzīstams prasības tiesvedības kārtībā taisīts spriedums.

Šajā gadījumā, tiesa secina, ka strīda par īpašuma tiesībām nav, lietā esoši dokumenti pierāda /pers. A/ īpašuma tiesības un dod pamatu uzskatīt /pers. A/ par nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese//adrese/, vienīgo īpašnieku, līdz ar to /pers. A/ ierakstāmas īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz to.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 296., 297.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt pieteikumu.

Atzīt par spēkā neesošām visas tiesas noteiktajā termiņā – līdz 2016.gada 10.augustam nepieteiktās tiesības uz dzīvokļa īpašumu ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese//adrese/.

/pers. C/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu - dzīvokļa īpašumu ar kadastra numuru /numurs B/, kas atrodas /adrese//adrese/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Rēzeknes tiesā Ludzā.

Tiesnese I.Marnauza